

[P. Munch.]

Stemninger, som er skabt i vide Kredse netop ved den Ordning af Arbejdsløshedslovgivningen, som vi har i Øjeblikket.

Den højtærede Minister sagde dernæst, at det hele beroede paa, at Kronen havde en forskellig indre og ydre Købekraft. Jeg er ikke helt klar over, hvad man lægger ind i dette Udtryk. Hvis man derved forstaar Forskellen mellem Pristallet for Importvarer og for Eksportvarer, er Forholdet i Øjeblikket det, at Importvarernes Pris er 147 og Eksportvarernes Pris 137. Der er en Forskel, og en Forskel, som ikke er til Gunst for os, men den er ikke overvældende stor, og jeg tilføjer, at naar denne Forskel findes, beror det ikke paa særegne Lønforhold i Danmark, men det beror paa, at Hovedmassen af vore Varer til Eksport er Landbrugsvarer, og overalt i Europa, hvor man har Forhold blot nogenlunde svarende til dem, vi beskæftiger os med, ligger i Øjeblikket Industrivarernes Pristal betydeligt over Landbrugsvarernes. Det er altsaa et internationalt Forhold, som ingen som helst Foranstaltning, vi kan stille op paa dette Omraade, kan komme til at øve nogen Indflydelse paa.

Og naar vi ser paa hele den samlede Stilling, er det jo en Kendsgerning, at det, der er vanskeligt for Danmark i Øjeblikket, til syvende og sidst ikke er Balancen i Forhold til den øvrige Verden; vi har for Tiden en gunstig Betalingsbalance, paa ingen Maade mindre gunstig, end Danmarks Betalingsbalance var i Aarene nærmest forud for Krigen, da vi følte Udviklingen i Danmark som en Fremgangens Udvikling paa det økonomiske Omraade. Det, der i Øjeblikket volder Besvær her til Lands, er langt mere en Forstyrrelse af det indre økonomiske Liv, tilvejebragt ved, at Begrebet Pengeformue er styrket mægtigt i Forhold til Begrebet Realformue, en Forskydning, som gennem den store Gæld tynger de forskellige danske Erhvervsgrene nogenlunde ensartet og tynger dem meget haardt. Men en Bestræbelse for at forvandle Pristallet vil i den Henseende ikke være af afgørende Betydning; et lavere Pristal vilde endda nærmest styrke de Pengeformuer, for hvilke man i det hele taget for Tiden har en saa stor Æmhed og Interesse.

Den højtærede Minister sagde, at Pristallet var forkert, saaledes som det nu blev regnet ud. Foreløbig har den højtærede Regering jo ikke gjort nogen Bestræbelse for at faa Grundlaget for det ændret; hvis

man kommer med saadant, kan vi jo altid drøfte det.

Den højtærede Minister sagde endvidere, at det, der maatte til, hvis der nogenlunde skulde komme Gang i det igen, var Bestræbelser indenfor alle Grene af Erhvervslivet gaaende ud paa at sætte Produktionsomkostningerne ned. Derom er den højtærede Minister og jeg ikke uenige; jeg har haft Lejlighed til at understrege allerede ved første Behandling af dette Lovforslag, at jeg var i høj Grad tilfreds med det Tilløb, den højtærede Regering gjorde ved Begyndelsen af denne Samling til ligesom at tilraade Forhandlinger med dette Formaals for Øje. Men jeg har tillige understreget, at det forekom mig i højeste Grad uheldigt, at den højtærede Regering næsten øjeblikkelig gav op, øjeblikkelig slap dette Formaals af Syne og lod drive og ikke vilde tilvejebringe den Ro i selve Arbejdsløshedsforholdene, som var en naturlig Betingelse for, at man kunde føre de paagældende Forhandlinger med blot nogen Udsigt til Resultat. I det hele har den højtærede Regering jo ikke hidtil haft nogen heldig Haand med Hensyn til at bringe Samarbejde og Forhandling til Veje, enten mellem politiske Partier eller mellem forskellige Erhvervsgrene i Danmark.

Den højtærede Minister udtalte med megen Styrke, og han lagde megen Vægt paa det, at som Tilstanden var, var der ringe Udsigt til Lysning; han tog endda Afstand fra de forholdsvis gunstige Betragtninger, som enkelte Nationaløkonomer havde gjort sig til Talsmænd for.

Men denne Udtalelse, malende Situationen mørkt i mørkt, hvis Berettigelse jeg ikke skal bestride, forekommer mig unøgtelig at være en Begravelsestale over dette Ministeriums økonomiske Politik. For omkring 5 Fjerdingaar siden traadte dette Ministerium til, anvisende som det store Middel til Erhvervslivets Forvandling og Forbedring i Danmark en Gennemførelse i de offentlige Udgifter af Parikronens Principper. Man mener at have gennemført dette. Man har gennemført det, saa vidt jeg kan se, paa en saadan Maade, at den Del deraf, der er gennemført for Staten, har øget Udgifterne for Kommunerne, saaledes at den virkelige Nedgang i de offentlige Udgifter, som man havde ventet, ikke er tilvejebragt.

En saadan vilde være kommet, hvis man havde fulgt vore Tanker med Hensyn til, hvorledes en Udgiftsnedgang kunde tilvejebringes. Men de blev jo afvist fra den højtærede Regerings Side, og vi staar da i